

TIETO TÄHKÄ

Erityisryhmien asumisen uutiskatsaus

ASPAn tietopalveluiden koostamaan TietoTähkään on koottu tärkeimmät erityisryhmien asumiseen liittyvät ajankohtaiset aiheet ja uutiset viimeksi kuluneen kuukauden ajalta. Palautetta TietoTähkästä voi lähettää osoitteeseen tietopalvelu@aspa.fi.

Sisältö

1. Viranomaisten linjauksia.....3

Ankeat ajat alueilla jatkuvat - kasvun merkkejä olemassa	3
Työryhmä laatimaan hoito- ja hoivapalvelujen vientistrategiaa	3
Hallitus tukee alueellisia hankkeita	3
Seurantaryhmä: Langattomat yhteydet haaste viestinnän esteettömyydelle	4
SADe-ohjelman hyvinvointipalveluiden suunnittelu -palvelukokonaisuus	4
Vammaispoliittisen ohjelman kuulemiskierrokset päätökseen -ohjelma	5
Hallitus linjasi kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten parantamista.....	5
Toimenpideohjelma: piilevät voimavarat innovaatiotoiminnan käyttöön	5
Työpankista polku työelämään.....	6
Työryhmät edistämään julkisen tiedon saatavuutta	6
Työryhmä parantamaan vanhusten palveluasumisen laadun vertailua	7
Kunnille mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon aluemallien toteuttamiseen	7
Euroopan Stop köyhyys! -teemavuosi 2010.....	7
Itsemääräämisoikeuden rajoituksista sosiaali- ja terveydenhuollossa	8

2. Alkaneita hankkeita ja selvityksiä.....8

Mielenterveyspalvelut kartoitetaan Kaksineuvoisen alueella	8
THL käynnistää kunnissa laajan hyvinvointitutkimuksen.....	9

3. Tilastoiden ja tutkien - ajankohtaista tutkimus- ja tilastotietoa

Psykiatrian erikoisalalan laitoshoidon tilasto 2008	9
Sosiaalimenot ja rahoitus 2008	10
Suomalaiset eurooppalaisten onnellisimpien joukossa.....	10
Palkittu sosiaalityön gradu: Työttömien pitää uskoa mahdollisuuksiinsa.....	10

4. Luettavaksi - tietopalvelun suosittellemaa kirjallisuutta

Pois laitoksista! Vammaiset ja hoivan politiikka	11
Sosiaaliturvaopas pitkäaikaissairaille ja vammaisille 2010	11

Vertaistoiminta KANNATTAA	12
Asiakkaana ihminen: työnä huolenpito ja auttaminen	12
Vammaispalvelut: Vammaispalvelujen soveltamiskäytäntö	13

5. Mediasta poimittua.....13

Korkeatasoinen on esteetön	13
Talokaunotar kompastui esteettömyysmääräyksiin	14
Sairas sijoitettiin sadan kilometrin päähän kotoa.....	14
Laitoshoidossa oleville muuttolupa	14
HelsinkiMissio: Apulanta lahjoittaa uuden Single-kokoelmansa tuotosta 10%	15
Tutkija: Työttömien aktivointi huijausta	15
Kuntoutujat lähtivät kodin ulkopuolelle toimintaryhmiin	15
Verttis-ryhmien toiminta jatkuu	16
Me harvinaiset	16
Risikko: Vammaisohjelman tasosta ei tingitä	16
Espoon Haukikodista siirtyville vanhuksille luvataan omat huoneet	17
Omaistyö jälleen häviävä rahanjaossa.....	17
Yhteistä mallia haetaan mielenterveys- ja päihdetyöhön	17
Henkilökohtaisia avustajia löytyy parhaiten puskaradion kautta	18
Mielenterveysongelmaiset kuolevat muita nuorempina.....	18
Kokemus käyttöön.....	18

6. Muuta ajankohtaista.....19

Työurien pidentäminen on mahdollista – Työryhmät unohtivat työhön palaavat	19
Pekka Sauri: Mielenterveyskuntoutujille taattava subjektiivinen oikeus avohoitoon	19
Kuntaliiton varatoimitusjohtaja Kari Nenonen: Yhdistyksiä tarvitaan työllistämään	19
Verkkokilpailussa etsitään arjen tietoyhteiskuntatekoja	20
Pelkkä kansaneläke ei riitä ihmisarvoiseen elämään	20
Sosiaalialan tutkimus tutuksi - uusi sivusto toukokuussa.....	20

7. Ilmoitustaulu - tulevia seminaareja, koulutuksia ja tapahtumia.....21

Sosiaalialan asiantuntijapäivät.....	21
Viestintätaitoja sosiaalialan ammattilaisille - eikö sana kuulu vai eikö se tehoa? ...	21
Ajankohtainen seminaari esteettömyydestä ja vanhustenhuollosta	22
Vammaispalvelut 2010-luvulla -seminaari, Pieksämäki.....	22
TERVE-SOS 2010: Toimiva arki.....	23
Kohtaamisia-kurssin opettajien koulutus	23
ASTA™-arviointilomakkeiston käyttäjäkoulutus	23
Vertaistoiminta kannattaa -koulutus	24

1. Viranomaisten linjauksia

Ankeat ajat alueilla jatkuvat - kasvun merkkejä olemassa

TEM 4.3.2010

Useimmat seutukunnat ovat nyt talouden aallonpohjassa. Positiiviset signaalit ovat harvassa. Kevät ja kesä ovat vielä ankeita, mutta joitakin kasvun merkkejä on jo olemassa. Vasta syksyllä on odotettavissa talouden kirkastumista. Työpaikkoja syntyy niukasti, ja työttömyys kasvaa vielä loppuvuoden. Heikkoa suhdannetilannetta vaikeuttaa myös teollisuuden rakennemuutos. Nämä arviot sisältyvät 4.3.2010 julkaistuun Alueelliset talousnäkömät -raporttiin, johon on koottu ELY-keskusten näkemykset seutukuntien nykytilasta ja lähiajan talouskehityksestä.

Lue lisää: <http://www.vn.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=289185>

Työryhmä laatimaan hoito- ja hoivapalvelujen vientistrategiaa

TEM 4.3.2010

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on asettanut työryhmän hoito- ja hoivapalvelujen kansainvälistymis- ja vientistrategian laatimiseksi. Työryhmä tekee myös ehdotukset kärkihankkeiksi ja käynnistettäväksi toimenpiteiksi. Työryhmän työ valmistuu kuluvan vuoden lopussa.

Työryhmä arvioi hoito- ja hoivapalvelujen kansainvälistymiseen ja vientiin liittyviä kehittämistarpeita ja toimintamalleja julkisen sektorin, yksityisten tuottajien sekä näiden yhteistyön näkökulmasta. Työssä määritellään viennin ja sen kasvun keskeiset ongelmat ja kehittämistarpeet sekä erityisesti TEM:n hallinnonalan palvelujen ja rahoituksen kehittämistarpeet ja -mahdollisuudet.

Hyvinvointialan yritysten kansainvälistyminen ja vienti keskittyy edelleen Suomessa korkean teknologian tuotteisiin. Palveluiden viennissä ei ole kuitenkaan päästy eteenpäin. Globaaleilla markkinoilla korkean teknologian tuotteiden yhdistämisellä palvelukonsepteihin voi kuitenkin olla suuria vientimahdollisuuksia.

Hallitus tukee alueellisia hankkeita hyvinvointipalvelujen tuottavuuden parantamiseksi

Valtioneuvoston viestintäyksikkö 3.3.2010

Hallitus hyväksyi alueellisia hyvinvointihankkeita koskevat työ- ja elinkeinoministeriön esittämät linjaukset hyvinvointipalvelujen tuottavuuden, työvoiman saatavuuden ja yritystoiminnan kehittämistä. Kuusi HYVÄ -hanketta käynnistyy eri puolilla maata.

Työ- ja elinkeinoministeriön HYVÄ -hanke edistää julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kumppanuutta hyvinvointialan palveluissa sekä kannustaa tilaaja-tuottaja -mallien käyttöön ottoa. Tavoitteena on sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaaminen sekä hyvinvointitoimialan kehittäminen kasvuun ja kansainvälistymiseen.

Lue lisää: <http://www.vn.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=289178>

Seurantaryhmä: Langattomat yhteydet haaste viestinnän esteettömyydelle

LVM 25.2.2010

Siirtyminen langattomaan tekniikkaan saattaa tuoda ongelmia viestinnän esteettömyyteen. Vammaisjärjestöissä on epätietoisuutta erityisesti siitä, miten tekstipuhelimet, turvapuhelimet, etätulkkaus ja yhteydet kodin hälytyskeskuksiin toimivat langattomalla tekniikalla. Suomessa tällaisten palvelujen käyttäjiä on noin 30 000. Näin todetaan viestinnän esteettömyyden seurantar ryhmän tuoreessa väliraportissa.

Liikenne- ja viestintäministeriön asettama seurantar ryhmä pitää viestintä- ja tietotekniikan kehitystä erityisryhmien kannalta valtaosaltaan positiivisena. Viestintäpalvelut ja päätelaitteet ovat lisänneet erityisesti aistivammaisten mahdollisuuksia uudenaiseen vuorovaikutukseen.

Toisaalta työryhmä pitää haasteellisena sitä, että verkkoon siirrettävät palvelut pystytään toteuttamaan mahdollisimman esteettömällä tavalla. Tähän haasteeseen tulee vastata nopeasti ja konkreettisilla toimenpiteillä. Julkisen sektorin tulisi ottaa edelläkävijän rooli esteettömien verkkopalvelujen toteuttajana.

Viestinnän esteettömyyden toimenpideohjelma käynnistyi vuonna 2005 ja päättyy vuoden 2010 lopussa. Seurantaryhmä raportoi ohjelman edistymisestä vuosittain.

Lue lisää: <http://www.vn.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=288823>

SADe-ohjelman hyvinvointipalveluiden suunnittelu -palvelukokonaisuuksien valmistelu käynnistyy

THL 25.2.2010

Valtiovarainministeriön Sähköisen asioinnin ja demokratian vauhdittamisohjelman (SADe) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuuksien valmistelu käynnistyy.

Valtiovarainministeriö asetti huhtikuussa 2009 Sähköisen asioinnin ja demokratian vauhdittamisohjelman eli SADe-ohjelman. Ohjelman tavoitteena on edistää sähköistä asiointia siten, että kansalaisten ja yritysten sähköinen asiointi kattaa vuoteen 2013 mennessä kaikki keskeiset palvelut. Kansalaisten ja yritysten palveluille luodaan yhteisiä asiakasrajapinnat eri tahojen tuottamiin julkisiin palveluihin. Tavoitteena on myös

koko julkisen hallinnon tietojärjestelmien yhteentoimivuuden kehittäminen. Ohjelman toimikausi päättyy helmikuussa 2014.

Lue lisää: http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/uutinen?id=22105

Vammaispoliittisen ohjelman kuulemiskierrokset päätökseen - ohjelma valmistuu keväällä

STM 22.2.2010

Vammaispoliittinen ohjelman (Vampon) valmisteluun liittyvät alueelliset kuulemistilaisuudet on nyt viety loppuun. Viimeinen kuulemistilaisuus järjestettiin Seinäjoella maanantaina 22.2.2010.

Vammaispoliittinen ohjelma luo pohjaa syrjimättömyydelle, yhdenvertaisuudelle ja osallisuudelle. Viestintäpalveluiden tulisi olla esteettömiä kaikille. Erityisesti televisio-ohjelmien saavutettavuuden edistäminen ja verkkopalveluiden esteettömyyden haasteet korostuvat vammaisten esteettömän tiedonsaannin kehittämisessä. Vammaispoliittinen ohjelma valmistuu keväällä 2010.

Lue lisää: <http://www.valtioneuvosto.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=288603>

Hallitus linjasi kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten parantamista

Valtioneuvosto 17.2.2010

Hallitus hyväksyi kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten parantamista koskevat linjaukset. Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE:n hallitukselle esittämät linjaukset liittyvät muun muassa järjestöjen verotuksen kehittämiseen sekä järjestöille myönnettäviin valtionavustuksiin. Kilpailuneutraliteetin merkityksestä verotukseen toteutetaan selvitys, jonka pohjalta arvioidaan kansallinen liikkumavara järjestöjen toimintaedellytysten vahvistamiseen. Järjestöjen verokohtelun selkeyttämiseksi Verohallitus täsmentää yleishyödyllisten yhteisöjen verotusta koskevaa ohjeistustaan.

Lue lisää: <http://www.vn.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=288219>

Toimenpideohjelma: piilevät voimavarat innovaatiotoiminnan käyttöön

TEM 16.2.2010

Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla laadittu kysyntä- ja käyttäjälähtöisen innovaatiopolitiikan toimenpideohjelma julkistettiin 16.2.2010 asiantuntijaseminaarissa. Ohjelma sisältää kysyntä- ja käyttäjälähtöisen innovaatiopolitiikan lähivuosien kehittämistoimenpiteet.

Kysyntä- ja käyttäjälähtöisen innovaatiopolitiikan tavoitteena on edistää yritysten kilpailukykyä ja uudistaa julkisia palveluja. Kysyntälähtöisessä innovaatiopolitiikassa etsitään keinoja innovaatioiden kysynnän lisäämiseksi. Käyttäjälähtöinen innovaatiopolitiikka pyrkii ohjaamaan innovaatiotoimintaa aikaisempaa tehokkaammin käyttäjien tarpeiden mukaisesti ja niin, että käyttäjät myös itse osallistuvat innovointiin.

Lue lisää: http://www.tem.fi/?89515_m=98278&s=2470

Työpankista polku työelämään

STM 11.2.2010

Työpankkikokeilun ensimmäinen vuosi on näyttäytynyt lupaavana. Vajaan vuoden pituisen kokeilun aikana seitsemän eri työpankin kautta on 175 heikossa työmarkkina- asemassa olevalle henkilölle löytynyt polku työmarkkinoille ja toimeentuloon.

Työpankkien kautta on löytynyt työtä vajaakuntoisille, joiden työllistyminen ilman työpankin antamaa tukea ei olisi toteutunut. Työpankin perusajatuksena on, että se vuokraa yrityksille tilapäistyövoimaa. Tavoitteena on, että ajan mittaan työpankista työntekijän vuokraava yritys palkkaa työpankkilaisen. Kokeilussa on tullut ilmi, että vajaakuntoistenkin työllistymistä voidaan edistää liiketaloudellisesti kannattavana toimintana koh- tuullisilla valtion palkkatuilla.

Lue lisää: <http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/view/1484226#fi>

Työryhmät edistämään julkisen tiedon saatavuutta

VM, LVM 11.2.2010

Liikenne- ja viestintäministeriö ja valtiovarainministeriö ovat asettaneet kolme työryh- mää selvittämään, miten julkisen informaation saatavuutta parannettaisiin ja kuinka tiedon käyttöä julkisen ja yksityisen sektorin kesken voitaisiin edistää.

Valtiovarainministeriön asettamana toimii kaksi työryhmää. Ensimmäisen työryhmän ta- voitteenä on saada eri tietovarannot yhtenäisellä hinnoittelulla ja lisenssiehdoilla tarjolle tietojen tarvitsijoille. Toinen ryhmä määrittelee tietovarantojen yhteisiä teknisiä rajapin- toja, joilla tiedot voitaisiin hakea koneluettavassa muodossa. Ryhmät selvittävät myös, tarvitaanko lainsäädäntöön muutoksia. Liikenne- ja viestintäministeriön työryhmän tulee arvioida, mitkä ovat julkisen tiedon saatavuuden esteet ja miten ne voitaisiin poistaa.

Lue lisää: <http://www.lvm.fi/web/fi/tiedote/view/1130523>

Työryhmä parantamaan vanhusten palveluasumisen laadun ja hinnoitteluperusteiden vertailua

TEM 10.2.2010

Elinkeinoministeri Mauri Pekkarinen on asettanut työryhmän parantamaan kuluttajan valinnan mahdollisuutta asumiseen liittyvissä sosiaali- ja terveystaluuissa. Työryhmän työn tulee valmistua vuoden 2010 lokakuun loppuun mennessä.

Asiakkaan valinnan mahdollisuuksien parantaminen edellyttää, että asiakas voi aidosti verrata eri palveluja ja palvelukokonaisuuksia sekä niiden sisältöä, hinnoitteluperusteita ja hintoja keskenään. Nyt perustetun työryhmän tehtävänä on tehdä ehdotukset palveluja ja niiden hinnoittelua koskevan vertailtavuuden vaatimista toimenpiteistä. Työssä keskitytään vanhusten palveluasumiseen.

Lue lisää: http://www.tem.fi/?89512_m=98229&s=2469

Kunnille mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon aluemallien toteuttamiseen

STM 3.2.2010

Hallitusryhmien puheenjohtajat sekä ministerit Paula Risikko, Liisa Hyssälä ja Mari Kiviniemi löysivät yhteisymmärryksen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisen linjoista. Terveystaluuhoitolain lisäksi päätettiin sosiaali- ja terveydenhuollon alueita koskevasta kokeilusta, joka vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon perustaluuhoita nykyistä laajemmin. Kokeilu perustuu sosiaali- ja terveysministeriön syksyllä 2009 valmistelemaan esitykseen sosiaali- ja terveydenhuollon alueista. Lailla mahdollistetaan kokeilu, jossa kunnasta tai kuntayhtymästä muodostuva sosiaali- ja terveysalue vastaa sosiaalipalveluista, perusterveydenhuollosta ja perustason erikoissairaanhoidosta. Kokeilu on määraaikainen.

Lue lisää: <http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/view/1483561#fi>

Euroopan Stop köyhyys! -teemavuosi 2010 haastaa rakentamaan yhteiskuntaa kaikille

THL 18.2.2010

Tämä vuosi on Euroopan köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan teemavuosi. Suomessa pyritään vuoden aikana lisäämään osallisuutta ja yhteenkuuluvuutta pienillä ja isoilla teoilla: rakennetaan yhteiskuntaa kaikille. Tasavallan presidentti Tarja Halonen julisti teemavuoden 2010 avatuksi Kemin LumiLinnassa torstaina 18. helmikuuta.

Teemavuoden aikana kyseenalaistetaan totuttuja mielikuvia ja kiinnitetään median huomio köyhyyteen ja sosiaaliseen syrjäytymiseen, kootaan tietoa lupaavista toimintatavoista, herätetään poliittista keskustelua ja luodaan hyödyllisiä yhteyksiä kotimaassa ja Euroopassa. Vaikuttamisen ongelmana on yhä se, ettei yhteiskunnassamme ole

riittävästi sellaista ennaltaehkäisevää, yhdessä tekemisen toimintakulttuuria, jossa syrjäytymisvaara tunnistettaisiin ja siihen tartuttaisiin ennen kuin henkilöllä on jo korjaavien palvelujen tarve.

Lue lisää: http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/hankkeet/stop_koyhyys

Itsemääräämisoikeuden rajoituksista sosiaali- ja terveydenhuollossa suunnitellaan yhteistä lainsäädäntöä

STM 1.2.2010

Sosiaali- ja terveydenhuoltoon suunnitellaan yhteistä lainsäädäntöä, jolla säänneltäisiin itsemääräämisoikeuden rajoituksista. Kaksipäiväisessä työseminaarissa muodostettiin kuva potilaan ja asiakkaan itsemääräämisoikeuden toteutumisesta ja vahvistamistarpeista, selvennettiin rajoitustoimien sääntelyn tarvetta ja tarkasteltiin vaihtoehtoisia ratkaisuja tahdosta riippumattomille toimenpiteille.

Toimintakulttuurin muuttaminen on tärkeintä rajoitustoimien käytön ennaltaehkäisyssä, ja se edellyttää eri toimijoiden sitoutumista ja pitkäjänteistä yhteistyötä. Seminaarin osallistajat esittivät, että lakiin kirjattaisiin rajoitteiden ehkäisyä koskeva säännös, joka toimisi muutoksen välineenä. Lain säätämisen yhteydessä pitäisi ottaa kantaa myös mm. laitepohjaiseen valvontaan, lepositeiden käyttöön, turvahuoneisiin ja kamerakäynnököihin. Käsitteiden selkeä määrittely on tärkeää, sillä asiakas- ja ammattiryhmät ovat moninaisia.

Lue lisää: <http://www.stm.fi/verkkouutiset/uutinen/view/1483471>

2. Alkaneita hankkeita ja selvityksiä

Mielenterveyspalvelut kartoitetaan Kaksineuvoisen alueella

Ilkka 3.3.2010

Mielenterveyspalveluiden tarve ja saatavuus kartoitetaan yksivuotisella projektilla Kuntayhtymä Kaksineuvoisen alueella. Kaksineuvoiseen kuuluu uuden Kauhavan lisäksi myös Evijärvi ja Lappajärvi.

Projekti jakaantuu kahteen pääosaan. Ensimmäinen osa käsittää mielenterveyspalveluiden nykytilanteen ja palvelutarpeiden kartoituksen. Tämä kartoitus tullaan tekemään halukkaille mielenterveyspalveluita kuntayhtymän alueella käyttäville asiakkaille sekä palvelujen tuottajille. Yhteistyötahoina tulevat olemaan muun muassa psykiatrian poliklinikat sekä seurakunnat ja yksityiset palvelun tuottajat. Toinen pääosa on mielenterveyspalvelujen alueellisesti yhtenäisen toimintamallin ja -käytäntöjen luominen. Tässä kiinnitetään huomiota muun muassa mielenterveyskuntoutujien kuntoutuksen edistämiseen ja tukemiseen. Tärkeää on myös se, että kiinnitetään huomiota siihen, että kuntoutuja selviytyy paremmin omassa kodissaan.

THL käynnistää kunnissa laajan hyvinvointitutkimuksen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) alkaa selvittää kuntien kanssa yhteistyössä väestön alueellista terveyttä ja hyvinvointia. Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus (ATH) käynnistyy maaliskuussa kuussa Oulun seudulla, Kainuussa ja Turussa ja laajenee valtakunnalliseksi vuonna 2012. Tutkimuksen aikana koteihin jaetaan kyselylomakkeita, joiden kysymyksiin voi vastata postitse tai internetissä.

Kyselyn tarkoituksena on kerätä tietoa väestön terveydestä, hyvinvoinnista, työ- ja toimintakyvystä sekä palveluiden käytöstä. Tavoitteena on, että kunnat pystyvät tulevaisuudessa säännöllisten kyselyjen avulla seuraamaan kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä ennakoimaan ja kohdentamaan palveluita.

Lue lisää: http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/hankkeet/ath

3. Tilastoiden ja tutkien - ajankohtaista tutkimus- ja tilastotietoa

Psykiatrian erikoisalan laitoshoido 2008

Psykiatrian erikoisalan laitoshoidossa oli vuoden 2008 aikana yhteensä 32 140 potilasta. Potilasmäärä oli lähes sama kuin edellisvuonna. Väestömäärään suhteutettuna potilaita oli keskimäärin 6,0 potilasta/1000 asukasta, mutta sairaanhoitopiirien väliset erot olivat suurimmillaan lähes kaksinkertaisia.

Miesten osuus potilaista oli 51 prosenttia ja naisten osuus 49 prosenttia. Psykiatrian erikoisalalla oli käytössä laskennallisesti noin 4 500 sairaansijaa vuonna 2008. Hoitopäiviä oli yhteensä 1 644 608. Yli puolet (55 %) hoitopäivistä käytettiin skitsofrenian hoitoon. Ikäryhmistä eniten hoitopäiviä oli 25–29 -vuotiailla, 435 hoitopäivää / 1000 asukasta. Keskimäärin hoitopäiviä oli 310 hoitopäivää / 1000 asukasta.

Sairaanhoitopiirien välillä on suuret erot siinä, kuinka suuri osuus potilaista tulee hoitoon tahdosta riippumatta. Keskimäärin uusista potilaista vuonna 2008 lähes kolmasosa (31,8 %) oli sellaisia, joilla tulotapana psykiatrian sairaansijalle oli "Lähetteellä tahdosta riippumatta".

Lue lisää: <http://www.stakes.fi/FI/tilastot/aiheittain/Mielenterveys/index.htm>

Sosiaalimenot ja rahoitus 2008

Vuonna 2008 Suomen sosiaaliturvan menot olivat 48,6 miljardia euroa. Tämä oli 6 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Inflaatio huomioon ottaen kokonaismenot kasvoivat 2,3 prosenttia.

Asukasta kohden menot olivat 9 140 euroa. Vuonna 2008 sosiaalimenojen suhde bruttokansantuotteeseen oli 26,3 prosenttia, mikä on 0,9 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisenä vuonna.

Reaalisesti eniten kasvoivat sairauteen ja terveyteen liittyvät menot (4,1 prosenttia). Vuonna 2008 työttömyysmenot vielä pienenivät (6,3 prosenttia) työttömien määrän vähetessä.

Vuonna 2008 yksittäisistä menoeristä kasvoivat eniten lasten ja nuorten laitoshuollon, vanhusten ja vammaisten avopalveluiden, kotipalveluiden, päivähoidon ja perusterveydenhuollon menot.

Lue lisää: <http://www.stakes.fi/FI/Tilastot/Aiheittain/Sosiaalipalvelut/sosiaalimenot.htm>

Suomalaiset eurooppalaisten onnellisimpien joukossa

Empiirinen tutkimus ei tue väitettä suomalaisten synkkydestä. Kansainvälisessä vertailussa suomalaiset samoin kuin muut pohjoismaalaiset ovat Euroopan onnellisimpia.

Suomalaisten onnellisuuden keskiarvo on 8,0. Se on Tanskan (8,3) ja Sveitsin (8,1) jälkeen kolmanneksi korkein keskiarvo Euroopassa. Ruotsi ja Norja (7,9) sekä Hollanti (7,7) ovat Suomen tuntumassa. Matalimmat keskiarvot löytyvät entisistä itäblokin maista.

Onnellisuusluvut perustuvat Eurooppalaisen sosiaalitutkimuksen (European Social Survey) ESS:n vuonna 2007 tekemään kyselyyn. Yhteiseurooppalainen kyselytutkimus toteutetaan säännöllisesti parin vuoden välein. Onnellisuutta koskeva kysymys oli yksinkertainen: "Kuinka onnellinen olette?" Vastaajat saivat luokitella oman tilanteensa nollostä (erittäin onneton) kymmeneen (erittäin onnellinen).

Lue lisää: <http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/250210121005ML?OpenDocument>

Palkittu sosiaalityön gradu: Työttömien pitää uskoa mahdollisuuksiinsa

Sosiaalityön tutkimuksen seura palkitsi vuoden 2009 parhaana pro gradu –työnä Marina Bergman-Pyykkösen tutkimuksen "... för jag berättar ju det här också för mig själv." Aktionsforskning om livsberättelser som redskap i arbete med arbetslösa. ("...koska minähän kerron tätä myös itselleni." Toimintatutkimus elämäntarinatyöskentelystä työttömien ohjaavassa koulutuksessa.)

Bergman-Pyykkönen avasi tutkimuksessaan työvoimapolitiittisen ohjaavan koulutuksen työkäytäntöjä. Hän pyrkii ymmärtämään koulutuksessa olevien työttömien henkilöiden elämän todellisuutta, jotta työkäytäntöjä ohjaavassa koulutuksessa voisi kehittää edelleen.

Lue lisää: <https://www.jyu.fi/ajankohtaista/arkisto/2010/02/tiedote-2010-02-18-10-44-04-822888>

4. Luettavaksi - tietopalvelun suosittellemaa kirjallisuutta

Pois laitoksista! Vammaiset ja hoivan politiikka

Antti Teittinen (toim.)

Palmenia Helsinki University Press, 2010

Teoksessa tutkitaan, miten eri tavoin vammaisiksi luokiteltuja ihmisiä koskevat ajattelu- ja toimintatavat ovat Suomessa muuttuneet 1950-luvulta nykypäivään sekä miten muutoksia on oikeutettu. Vahvasta laitostuuriasta on siirrytty kohti laitosten purkamista ja hajauttamista, mikä on edellyttänyt uusien hoivan käytäntöjen kehittämistä. Teemoja lähestytään tutkimuksen, ideologioiden ja käytäntöjen näkökulmista.

Pois laitoksista! käsittelee erityisesti sitä, kuinka tutkimustieto on vaikuttanut vammaisia ja vammaisuutta koskevien instituutioiden ja käytäntöjen perusteleamiseen. Vallitseviksi nousseita keskeisiä huolenpidon malleja arvioidaan kriittisesti ja tuodaan esiin, kuinka hoivan normistot ja käytännöt ovat limittyneet syrjinnän ja sarron poliittisiin teknologioihin. Lisäksi pohditaan, mitä laitoshoidon purkaminen käytäntöjen tasolla tarkoittaa.

Lisätiedot ja tilaukset: www.gaudeamus.fi

Sosiaaliturvaopas pitkäaikaissairaille ja vammaisille 2010 – Verkkojulkaisu järjestöjen työntekijöille

Potilas- ja vammaisjärjestöjen laatimaan uuteen sosiaaliturvaoppaaseen on koottu pitkäaikaissairaita ja vammaisia koskevat yhteiset sosiaaliturvan alueet. Sosiaali- ja terveyspalveluiden kokonaisuuden hahmottaminen on vaikeaa: palveluiden tarjoajia on useita, etuudet muuttuvat ja niiden myöntämiseen vaikuttavat monet tekijät. Nyt sosiaaliturvaa ei tarvitse selvittää yksin. Aiemmin sen osa-alueita ei ole koottu yhteen tästä näkökulmasta.

Lähteenä on sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö ja siitä järjestöille kertynyt tieto soveltamiskäytännöistä. Opas on tarkoitettu pitkäaikaissairaita ja vammaisia edustavien

järjestöjen antamaa neuvontaa ja ohjausta varten, mutta siitä hyötyvät suoraan myös omaa sosiaaliturvaansa pohtivat henkilöt. Oppaan tiedot ovat vuodelta 2010. Opas on määräaikainen kokeilu joka päättyy 2011. Tämän jälkeen kokemukset arvioidaan ja hankkeen jatkosta päätetään.

Opas löytyy mm. MS-liiton sivuilta osoitteesta: <http://www.ms-liitto.fi/index.phtml?s=191>

Vertaistoiminta KANNATTAA

Tanja Laatikainen (toim.)

Asumispalvelusäätiö ASPA, 2010

Vertaistoiminta KANNATTAA kirja koostuu yhdeksästä artikkelista, joiden punaisena lankana on vertaistoiminnan teoria, käytäntö ja merkitykset. Se sisältää paljon käytäntöön siirrettävää tietoa vertaistoiminnan käynnistämisestä ja toteuttamisesta sekä ammattilaisille että vapaaehtoistoimijoille. Kirjassa hahmotellaan myös ammattilaisten ja vapaaehtoisten yhteistyötä vertaistoiminnan kehittämisessä. Kirja soveltuu hyvin vertaistoiminnan oppikirjaksi. Aineistosta on laadittu myös PowerPoint-koulutusmateriaali.

Kirjoittajat ovat hyödyntäneet sekä uutta suomalaista että kansainvälistä vertaistoiminnan tutkimusta ja kehittämistyötä ja pyrkineet rakentamaan siltaa käytännön ja teorian välille. Kirjan tavoitteena on rohkaista ja innostaa ihmisiä soveltamaan tietoa omien tarpeidensa mukaan, tutkimaan aihetta lisää ja ennen kaikkea toimimaan käytännössä.

Tekijöitä yhdistää innostus vertaistoiminnan kehittämiseen: sen moni muotoisuuden, elävyyden ja saavutettavuuden parantamiseen. Varmaa on, että Vertaistoiminta KANNATTAA. Vertaistoiminta KANNATTAA kirjan kirjoittajat ovat sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia tai vapaaehtoistoimijoita.

Kirjan hinta on 15 eur +toimituskulut.

Kirjaa voi tilata osoitteesta: tietopalvelu(at)aspa.fi

Asiakkaana ihminen: työnä huolenpito ja auttaminen

Kati-Pupita Mattila

PS-kustannus (2010)

Ammattitaidon ylläpitämiseksi ja oman inhimillisen herkkyuden säilyttämiseksi on tärkeää, että pohdimme vaikeitakin hoitoon, huolenpitoon ja auttamiseen liittyviä kysymyksiä. Tässä kirjassa teologian tohtori, lääketieteen lisensiaatti Kati-Pupita Mattila johdattelee lukijan sekä kiperien että lohdullisten kysymysten äärelle. Aiheina ovat muun muassa hyvän hoidon järjestäminen, kunnioittamisen ja asenteen merkitys auttamistyössä,

syrytymisen ehkäisy, asiakkaan elämäntapavalintoihin puuttuminen sekä ihmissuhde-työntekijän syyllisyydentunteet.

Teos antaa osuvia lähtökohtia ammatillisen varmuuden lisäämiseen ja eettisten laatu-kriteerien luomiseen. Se myös rohkaisee etsimään niitä tekijöitä, jotka ovat oman ja työyhteisön hyvinvoinnin kannalta merkityksellisiä työssä jaksamisen turvaamiseksi.

Lisätiedot ja tilaukset: www.ps-kustannus.fi

Vammaispalvelut: Vammaispalvelujen soveltamiskäytäntö

Tapio Rätty

Kynnys ry, 2010

Vammaispalvelut -kirjan neljännessä täysin uudistetussa laitoksessa on käsitelty kattavasti hallinto-oikeuksien ja oikeusasiamiehen ratkaisuja kesään 2009 asti. Korkeimman hallinto-oikeuden vammaispalveluja koskevat ratkaisut on käsitelty kaikki. Kirjassa käsitellään myös perusteellisesti 1.9.09 voimaan tulleet vpl:n uudistukset.

Kirja antaa kuvan vammaispalvelulain soveltamiskäytännöstä. Se sisältää selvityksen kunnan erityiseen järjestämisvelvollisuuteen kuuluvista tukimuodoista ja määrärahasidonnaisista palveluista ja tukitoimista. Kirja antaa tietoja tukitoimien hakuaikaan, asiakasmaksuihin sekä korvauksien perintään liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi se sisältää ohjeet palvelujen ja tukitoimien hakemisesta, päätöksenteon periaatteista sekä valitusmenettelyistä.

Kirja on perusopas vammaisille henkilöille sekä vammaisjärjestöjen ja kuntien vammaistyössä toimiville työntekijöille. Kirja sopii myös opetuskäyttöön korkeakouluihin ja sosiaali- ja terveystalouden oppilaitoksiin.

Lisätiedot ja tilaukset: <http://kauppa.kynnys.fi>

5. Mediasta poimittua

Korkeatasoinen on esteetön

Kainuun Sanomat 9.3.2010

Täältä katsoen on melko yhdentekevää, millaisia taloja Helsingin Arabianrantaan rakennetaan. Yhden alueen rakennushankkeen ympärillä on kuitenkin ollut hälyä, jolla on laajempaa merkitystä. Kysymys on siitä, pitääkö asukkaan päästä pyörätuolilla taloon myös kadun puolelta vai riittääkö esteetön pääsy pihan puolelta. Kiistanalaisen, noin sata asuntoa käsittävän korttelin on määrä edustaa korkeatasoista asuntorakentamista, kun Helsinki vuonna 2012 on maailman muotoilupääkaupunki (Helsingin Sanomat 1.3.). Ei luulisi, että uusien asuinkerrostalojen esteettömyydestä pitää tapella. On jokseenkin

moukkamaista lähteä jo ison rakennuskompleksin suunnittelussa siitä, että kiertäkoot vammaiset takaovelle. Ei esteettömyys pakota rakentamaan rumasti. Se vain pitää ottaa alusta asti huomioon.

Talokaunotar kompastui esteettömyysmääräyksiin

Helsingin Sanomat 1.3.2010

Arabianrantaan tuleville taloille vaaditaan useita esteettömiä sisäänkäyntejä ja lisää luiskia. Lain tiukka tulkinta yllätti rakennuttajan.

Asuntokorttelin pitäisi olla jo rakenteilla Arabianrannassa. Rakennustyöt ovat siirtyneet kahteen kertaan Helsingin rakennuslautakunnan esteettömyysmääräysten takia. Lautakunnan määräykset perustuvat tulkintaan, joka on tiukempi kuin laki. Nyt hanke on yli puoli vuotta myöhässä suunnitellusta.

Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimisto ATT on suunnitellut, että kortteli edustaisi korkeatasoista asuntorakentamista, kun Helsinki vuonna 2012 viettää maailman muotoilun pääkaupunkivuotta. "Saimme tietää, että viime joulukuussa on otettu käyttöön uusi, aiempaa tiukempi tulkinta esteettömyysvaatimuksista. Tieto yllätti meidät", ATT:n toimitusjohtaja kertoo. Nyt rakennuslautakunta vaati esteettömiä sisäänkäyntejä myös kadun puolelta. Jotta esteetön kulku onnistuu, pyörätuoliliuskoja täytyy rakentaa kymmeniä metrejä. Yhden sisään tulon hoitaa esteettömäksi lavanostin. "Kaikesta tästä tulee lisää kustannuksia, joiden lopullista summaa ei vielä pystytä sanomaan", Marjamaa sanoo. Lopulta kulut maksavat ostajat ja vuokralaiset.

Sairas sijoitettiin sadan kilometrin päähän kotoa

Pohjalainen 8.3.2010

Lain mukaan vammaisen saa sijoittaa asumaan vaikka satojen kilometrien päähän kotikunnasta, jos muuta vaihtoehtoa ei ole tarjolla.

Paljon apua tarvitseva kroonista etenevää sairautta poteva nainen siirrettiin pienestä eteläpohjalaiskunnasta runsaan sadan kilometrin päähän Vaasaan palvelutaloon asumaan. Nainen ei kuitenkaan halua asua Vaasassa, vaan kotona avustajien turvin. Kotona asumiseksi pyörätuolissa istuvaa naista varten tarvittaisiin viisi henkilökohtaista avustajaa, mikä ei ole mahdollista pienessä kunnassa.

Laitoshoidossa oleville muuttolupa

MTV3 Uutiset 7.3.2010

Pitkäaikaishoidossa olevat potilaat ovat saamassa oikeuden päättää itse kotikunnastaan. Lakimuutosta valmisteleva asiantuntijaryhmä on työssään loppusuoralla ja esityksen pitäisi valmistua kevään aikana. Lakimuutoksen jälkeen esimerkiksi vanhus voisi päästä vanhainkotiin lähelle omaisiaan, vaikka itse asuisi muualla.

HelsinkiMissio: Apulanta lahjoittaa uuden Single-kokoelmansa tuotosta 10% nuorten mielenterveystyöhön

Kauppalehden uusimmat tiedotteet 3.3.2010

Apulanta lahjoittaa uuden Singlet-kokoelmansa tuotosta 10 % Nuorten Kriisipisteen tekemään mielenterveystyöhön. Singlet 2004–2009 julkistettiin keskiviikkona. Lahjoituksellaan Apulanta haluaa olla madaltamassa kynnystä avun hakemiseen. Apulannan kymmenyslähjä on ennenkuulumaton. Bändi ei asiaa alleviivaa, mutta käytännössä se tarkoittaa levyn koko tuoton sijoittamista nuorten mielenterveystyöhön.

Tutkija: Työttömien aktivointi huijausta

Kauppalehti 26.2.2010

Kasvava työttömyys on saanut valtion, kunnat ja yhteisöt kuumeisesti pohtimaan keinoja työttömien aktivoimiseksi. Aktivoinnin vaikuttavuudesta väitellyt jyvaskyläläinen tutkija Tuija Kotiranta sanoo, että aktivointi on nykytilanteessa enemmänkin huijausta kuin tuloksellista toimintaa.

- Vaikuttavuus on hyvä, jos riittää, että aktivointi piristää ja antaa toivoa. Mutta jos työllistyminen koko ajan vain vaikeutuu, toivolle ei ole perustaa, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella kehittämispäällikkönä työskentelevä Kotiranta toteaa. Kotiranta pitää nykyistä työttömyystilannetta todella vakavana. Niitä töitä, joihin suuret joukot pystyisivät, ei ole eikä niitä tule. Ja aktivointikin voi tarkoittaa lähes mitä tahansa, Kotiranta toteaa.

Kuntoutujat lähtivät kodin ulkopuolelle toimintaryhmiin

Pohjolan Sanomat 26.2.2010

Mielenterveyskuntoutujien aktivoimiseksi on kolme vuotta pyörinyt mesta-projekti, joka on tavoittanut hyvin torniolaisia alle 65-vuotiaita pitkään sairastaneita ihmisiä. Mukaan toimintaan on saatu aktiivisesti 45 kuntoutujaa, joista osa oli mukana kerhoissa ja retkillä useamman kerran kuukaudessa. Kaikkiaan projekti sai yli 50 kuntoutujaa osallistumaan useamman kerran mukaan.

Projekti on parantanut noin puolella osallistujista psyykkistä hyvinvointia. Erityisesti osallistujien itsetunto on kohentunut ja samoin tyytyväisyys elämään. Myös hoidontarve on osallistujilla vähentynyt. Tulokset osoittavat myös sen, että toiminta aktivoi kuntoutujat suurempaan omatoimisuuteen ja paransi arjenhallintaa myös kotona. Toiminnalle on haettu jatkoa, mutta tässä vaiheessa ei rahoitusta ole saatu järjestymään.

Verttis-ryhmien toiminta jatkuu

Kanta-Häme 25.2.2010

Hämeenlinnassa neljän vuoden aikana käynnistynyt mielenterveyskuntoutujien vertaistuki jatkuu, vaikka Raha-automaattiyhdistyksen rahoitus päättyi viime vuoteen. Projektipäällikkö Jaana Sainio on tyytyväinen siihen, että eri puolilla kaupunkia kokoontuvien vertaistukiryhmien toiminta on saatu vakiintumaan. Osassa ryhmistä keskitytään keskusteluun, osassa taas on monenlaista toimintaa kuten leivontaa, askartelua ja retkeilyä. Moni osallistuja on pitänyt tärkeänä sitä, että voi kuulua tasavertaisena jäsenenä tällaiseen yhteisöön. Jo se voi auttaa palaamaan tavalliseen elämään, Sainio sanoo.

Me harvinaiset

Etelä-Suomen Sanomat 23.2.2010

Arvion mukaan 3–5 prosentilla suomalaisista on jokin harvinainen sairaus. Harvinaisten sairauksien määrä kasvaa koko ajan. Tutkimus kehittyy, ja sairauksia tunnistetaan lisää ja määritellään entistä tarkemmin. Suomessa sairautta pidetään harvinaisena, jos sitä sairastaa väestöstä enintään 1:10 000 eli runsas 500 ihmistä. Harvinaisia sairauksia arvioidaan olevan noin 6 000–7 000.

Harvinaista tautia sairastavan tilanne on hyvin toisenlainen kuin henkilöllä, jolla on yleinen sairaus. Diagnoosin saaminen kestää usein kauan, kun asiantuntijoita on vähän. Lahti on yksi niistä paikoista, joissa on harvinaisten sairauksien erityisosaamista. Invalidiliiton alaisuudessa toimii harvinaisten tuki- ja liikuntaelinsairauksien yksikkö Lahdessa. Yksikkö tiedottaa oman alansa sairauksista, toimittaa oppaita ja uutiskirjeitä sekä järjestää erilaisia tapahtumia. Lahdessa järjestetään myös kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskursseja.

Risikko: Vammaisohjelman tasosta ei tingitä

Ilkka 23.2.2010

Vammaispoliittisen ohjelman kuulemiskierroksen viimeisellä etapilla kiinnitettiin huomiota erityisesti tiedonkulkuun. Peruspalveluministeri Paula Risikko (kok.) vakuuttaa, ettei taantuma laske vammaispoliittisen ohjelman tasoa. Olemme tekemässä siitä erittäin kunnianhimoista, hän lupasi alueellisten kuulemiskierrosten pääteasemalla Seinäjoella. Tulossa on muutoksia esimerkiksi kotikuntalakiin, jotta vammaisen on mahdollista muuttaa omaisten luokse menettämättä oikeuksia palveluihin.

Vammaisten edut eivät vaadi Risikon mielestä pelkästään rahaa, vaan käytännöissä ja kansalaisten asenteissa on paljon korjaamista. Pientenkin kuntien on selvittävä tulevista velvoitteista. Risikko vaatii kuntien yhteistyöhön lisää voimaa. Seminaarilaiset kiinnittivät huomiota erityisesti vammaisten tavoittamaan tiedonvälitykseen, jossa on kosolti korjattavaa. Ohjelma pyrkii tukemaan vammaisten työnsaantia, kohtuullista toimeentuloa ja koulutuksellista yhdenvertaisuutta. Lisäksi sen avulla kehitetään vammaisten asumis- ja liikkumispalveluja sekä kulttuurillisia oikeuksia.

Espon Haukikodista siirtyville vanhuksille luvataan omat huoneet

Helsingin Sanomat 19.2.2010

Espon Haukikoti muuttuu kehitysvammaisten kodiksi, päätti Espoon sosiaali- ja terveyslautakunta torstai-iltana. Nykyiset asukkaat siirretään Espoon muihin vanhusten pitkäaikaisyksiköihin. Lautakunta päätti myös, että Haukikodin potilaat saavat uudessa hoitopaikassa oman huoneen, mikäli he niin haluavat.

Päätökset uusien hoitopaikkojen valinnoista tehdään yhdessä asukkaiden ja omaisten kanssa. 13-paikkainen Haukikoti on paikkamäärältään Espoon kaupungin pienin hoivapalveluyksikkö.

Omaistyö jälleen häviävä rahanjaossa

Kansan Uutiset 16.2.2010

Juhlapuheet eivät taaskaan johtaneet tekoihin omaisten työn tukemiseksi. Valtioneuvoston vahvistama Ray:n avustuspoti oli suuri pettymys mielenterveyskuntoutujien omaisten järjestöille, toteaa Omaiset mielenterveystyön tukena ry:n puheenjohtaja, kansanedustaja Minna Sirnö.

Hän muistuttaa, että mielenterveyssektorilla on kolme yhtä keskeistä tukijalkaa, joiden toimintamahdollisuuksista riippuu kuntoutuksen onnistuminen. Nämä tukijalat ovat kuntoutujat itse, heidän omaisensa sekä alan ammattilaiset. Jokaista mielenterveyskuntoutujaa kohden on olemassa ainakin yksi omainen.

Vuodelle 2010 Ray myönsi 4 146 000 euroa Suomen mielenterveysseuralle, 3 490 000 euroa kuntoutujia edustavalle Mielenterveyden keskusliitolle ja ainoana järjestönä mielenterveyskuntoutujien omaisten edunvalvontaa hoitavalle Omaiset mielenterveystyön tukena keskusliitolle vain 179 000 euroa.

Yhteistä mallia haetaan mielenterveys- ja päihdetyöhön

Pohjolan Sanomat 10.2.2010

Mielenterveys- ja päihdetyön kenttä on pirstaloitunut, jossa on monia eri toimijoita. Tervein mielin Pohjois-Suomessa -hanke on lähtenyt hakemaan yhteistä mallia eri maakuntiin. Länsi-Pohjassa halutaan sopivan pienelle alueelle yhden luukun malli, jossa palvelun tarvitsija ei kierrä eri auttajien luo, vaan ihmistä voidaan auttaa keskitetysti. Länsi-Pohjan hankkeesta vastaava psykiatrian ylilääkäri Birgitta Alakare myöntää yhden luukun malliin olevan vielä matkaa, mutta sen toteutuminen ei ole mahdotonta.

Henkilökohtaisia avustajia löytyy parhaiten puskaradion kautta

Yle verkkouutiset 10.2.2010

Apuri-keskus välittää pian tietoa tilapäisistä avustajista vammaisille. Apua tarvitseva vammainen voi itse päättää, kenet haluaa avustajakseen. Päijät-Hämeen henkilökohtaisen avun keskus aloittaa toimintansa helmikuun puolivälissä.

Päijät-Hämeen henkilökohtaisen avun keskus Apuri etsii ja välittää avustajia vaikeavammaisille henkilöille. Rekisteriin kirjattuja avustajia välitetään työnantajina toimiville vammaisille. Palkkaus tulee henkilökohtaisella päätöksellä vammaispalvelulain mukaan.

Mielenterveysongelmaiset kuolevat muita nuorempina

Yle verkkopalvelu 4.2.2010

Mielenterveysongelmista kärsivät kuolevat keskimäärin viisitoista vuotta nuorempina kuin suomalaiset keskimäärin. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n mukaan mielen-terveyskuntoutujien fyysisiä sairauksia hoidetaan heikommin kuin muiden sairauksia.

Suomalaisten odotettavissa oleva elinaika on noussut koko ajan. Myös mielen-terveysongelmista kärsivällä kymmenesosalla kansasta elinikä on noussut, mutta se on pysynyt viisitoista vuotta alhaisempana kuin muilla. Eri rekisterit yhdistämällä saatu tulos on järkyttävä, sanoo tutkimusprofessori Kristian Wahlbeck Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta.

Kokemus käyttöön

Karjalan heili – Joensuun kaupunkilehti 2.2.2010

Suomalaista mielen-terveys- ja päihdetyön laatua arvioidaan - ja on jo osin arvioitakin - uudesta näkökulmasta. Ensimmäisen kokemustutkijoiden tekemän tutkimuksen merkittävin tulos oli, että mielen-terveys- ja päihdepalveluissa on suuria puutteita ihmisoikeuksien toteutumisessa. Mielen-terveyden keskusliiton kouluttamat kokemustutkijat selvittivät ihmisoikeuksien toteutumista kuudessa mielen-terveys- ja päihdehuollon asu- mispalveluyksikössä ja laitoshuollon yksikössä Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Missään tutkituista yksiköissä ei havaittu merkittäviä puutteita fyysisen terveydenhuol- lon toteuttamisessa. Ihmisoikeudet sen sijaan toteutuivat vain vajavaisesti.

Arviointikäyntien pohjalta valmistuva tutkimus on osa Mielen-terveyden keskusliiton Yhteinen ymmärrys ja avunanto mielen-terveystyössä -hanketta (YYA-hanke). Sen keskeisenä tehtävänä on kouluttaa mielen-terveys- ja päihdepalvelujen käyttäjistä kokemus- tutkijoita, jotka kykenevät oman kokemuksensa kautta arvioimaan mielen-terveys- ja päihdepalvelujen laatua.

6. Muuta ajankohtaista

Työurien pidentäminen on mahdollista – Työryhmät unohtivat työhön palaavat

VATES-säätiö ja Mielenterveyden keskusliitto julkistivat 10.3.2010 raportin Ratkaisuehdotuksia työurien pidentämiseen – Työkyvyttömyysetuutta saavat työvoimapotentiaalina. Toteuttamalla siinä esitetyt toimenpiteet saataisiin arviolta 30 000 työkyvyttömyyseläke-etuutta saavan henkilön työvoimareservi käyttöön. Keskimääräiset työurat pidentyisivät yhdellä vuodella, mikä on neljännes hallituksen asettamasta tavoitteesta. Raportin esitykset myös vastaavat OECD:n viime vuonna heittämään haasteeseen kehittää eläkejärjestelmiä niin, että ne paremmin tukisivat osa-aikaista työssäkäyntiä.

Lue raportti osoitteesta: www.vates.fi

Pekka Sauri: Mielenterveyskuntoutujille taattava subjektiivinen oikeus avohoitoon

Mielenterveyden keskusliitto 6.3.2010

Mielenterveyspotilaille ja -kuntoutujille tulisi taata subjektiivinen oikeus avohoitoon sairaalahoitajakson jälkeen. Saumaton jatkohoitomahdollisuus tarvittavine kuntotutumista tukevine palveluineen edellyttää kattavan ja molempia osapuolia sitovan yksilöllisen hoito- ja kuntoutussuunnitelman laatimista ja vahvistamista.

Sairaalajakson jälkeen jokaisella kotiutettavalla tulisi olla nimetty hoitovastuutaho. Mielenterveyskuntoutujan subjektiivinen oikeus avohoitoon edellyttää myös asiakkaan omaa osallisuutta hoito- ja kuntoutusprosessissa.

Lue lisää: <http://www.mtkl.fi/?x15497=707169>

Kuntaliiton varatoimitusjohtaja Kari Nenonen: Yhdistyksiä tarvitaan työllistämään – palkkatukea ei pidä vaikeuttaa

Kuntaliitto 3.3.2010

Eduskunnan käsittelyssä oleva lakiuudistus vaikeuttaa yhdistysten mahdollisuuksia työllistämiseen ja lisää näin kuntien taakkaa työllisyyden hoidossa. Kuntaliiton varatoimitusjohtaja Kari Nenonen pitää uudistusta lyhytnäköisenä ja byrokraattisena.

- Kolmannen sektorin toimintaedellytyksiä ei pidä kaventaa tilanteessa, jossa työttömyys on kääntynyt voimakkaaseen kasvuun, Nenonen sanoi eduskunnassa järjestetyssä tilaisuudessa.

Lue lisää: http://www.kunnat.net/k_perussivu.asp?path=1;29;60;498;158321;160067;160128

Verkkokilpailussa etsitään arjen tietoyhteiskuntatekoja

LVM 4.3.2010

Järjestyksessään toista kansallista Tietoyhteiskuntapäivää vietetään keskiviikkona 14.4.2010. Tänä vuonna Tietoyhteiskuntapäivä keskittyy ihmisiin toimijoina, sillä vain aidosti osallistava ja palveleva tietoyhteiskunta voi menestyä tulevaisuudessa. Päivää edeltää kansalaiskilpailu, jossa etsitään arjen pieniä ja suuria tietoyhteiskuntatekoja. Tietoyhteiskuntateko-kilpailun tavoitteena on viestiä siitä, että jokainen meistä voi vaikuttaa tietoyhteiskunnan kehittymiseen, pienillä arkisilla teoillaan. Hyvä arkinen tietoyhteiskuntateko voi olla vaikkapa opetustuokio mummolle netin käytöstä tai sitoutuminen sähköisten palveluiden käyttöön. Omien tekojen lisäksi voi kertoa myös julkisesti tiedossa olevista, muiden inspiroivista teoista.

Lue lisää: <http://www.vn.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=289205>

Pelkkä kansaneläke ei riitä ihmisarvoiseen elämään - Invalidiliiton köyhyysohjelma paljastaa vammaisten ihmisten toimeentulon sudenkuopat

Invalidiliitto 3.2.2010

Invalidiliiton köyhyysohjelma "Tullaan toimeen? – elämyksiä kansaneläkkeellä" on ensimmäinen suomalainen vammaisten ihmisten köyhyyttä käsittelevä puheenvuoro. Ohjelman tavoitteena on kiinnittää yhteiskunnan huomio koko elämänsä köyhyydessä elävien vammaisten ihmisten taloudelliseen tilanteeseen sekä esittää ehdotuksia toimenpiteistä tilanteen parantamiseksi. Ohjelma julkistettiin Invalidiliiton köyhysteemaisessa seminaarissa Valon päivänä 3. helmikuuta.

Lue lisää: <http://www.invalidiliitto.fi/portal/fi/invalidiliitto/toiminta/vaikuttamistoiminta/koyhyysohjelma/>

Sosiaalialan tutkimus tutuksi - uusi sivusto toukokuussa

Sosiaaliporttiin ollaan rakentamassa tutkimusosiota, joka julkaistaan loppukeväästä. Uudella foorumilla tutkimus ja käytäntö kohtaavat, sillä sosiaalitieteiden tutkimustuloksia tullaan esittelemään verkossa sosiaalialan työn käytäntöjen näkökulmasta.

Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca koordinoi tutkimussivuston sisällöntuotantoa. Sivustoa rakennetaan yhteistyössä alan yliopistojen kanssa. Ideana on tuottaa tietoa yhteisöllisesti. Sivuille voivat kirjoittaa tutkimusesittelyjä kaikki, jotka työssään tai opinnoissaan lukevat tutkimuksia ja kirjoittavat niistä.

Sosiaaliportin tutkimussivusto julkaistaan 19.5.2010 TerveSOS-tapahtumassa.

Lue lisää: http://www.sosiaaliportti.fi/tutkimus_tutuksi

7. Ilmoitustaulu - tulevia seminaareja, koulutuksia ja tapahtumia

Sosiaalialan asiantuntijapäivät

Investointi ihmiseen – on sosiaalisen aika!

Aika: 17.–18.3.2010

Paikka: Wanha Satama, Helsinki

Sosiaalialan asiantuntijapäivät on alan ammattilaisten täydennyskoulutustapahtuma. Koulutuksen ohjelma perustuu ajankohtaisiin pääpuheenvuoroihin, seminaareihin ja käytännönläheisiin workshopeihin. Pääpaino on aktiivisessa ammatillisessa vuorovai-
kutuksessa. Osallistujat saavat tapahtumasta uusia ajatuksia ja hyviä käytäntöjä työ-
paikalle vietäväksi.

Lisätietoja: www.talentia.fi

Viestintätaitoja sosiaalialan ammattilaisille - eikö sana kuulu vai eikö se tehoa?

Aika: 25.3.2010

Paikka: Helsinki Congress Paasitorni

Koulutuksessa syvennyttään sosiaalialan ammattilaisten tarvitsemiin viestintätaitoihin. Koulutuksesta saa valmiuksia toimia viestijänä ja vaikuttajana. Koulutuksen teemoja ovat muun muassa sosiaalialan ammattilainen ja media ja sosiaalialan kielen muokkaaminen ymmärrettäväksi yleiskieleksi.

Koulutus on tarkoitettu sosiaalijohtajille; kunnissa, järjestöissä ja yrityksissä toimiville sosiaalialan johdolle ja ammattilaisille (kuten sosiaaliasiamiehille) sekä alan kehittäjille ja tutkijoille.

Koulutuksen järjestävät FCG ja Sosiaalitieto-lehti.

Lisätietoja: www.fcg.fi

Ajankohtainen seminaari esteettömyydestä ja vanhustenhuollosta

Aika: 25.3.2010 klo 8.00–16.00

Paikka: Kokkolan kaupungintalo, Kokkola Sali, Kauppatori 5, Kokkola.

Aamupäivällä esitellään Hyvisto-hanketta (Hyvinvointia itsenäisesti toimien). Hyvisto on ylimaakunnallinen hanke jonka päätavoitteena on parantaa arjessa suoriutumista itsenäisesti. Tavoitteena on myös lisätä taitotietoa esteettömyydestä, kehittää asuin- ja vapaa-ajan ympäristöjen esteettömyyttä, turvallisuutta ja mielekkyyttä, kehittää työkaluja esteettömyyden arviointiin ja suunnitteluun, pilotoida kehitettyjä teknologisia ratkaisuja sekä selvittää esteettömän toimintaympäristön toimintamahdollisuuksia.

Iltapäivällä luennoidaan dementiahoidon profiilimallista ja liikunnallisuuden merkityksestä vanhustenhoidossa.

Seminaarissa on näyttely jossa esillä esteettömän ja turvallisen asumisen ratkaisuja.

Lisätietoja: http://www.abilita.fi/seminari_kokkolassa.html

Vammaispalvelut 2010-luvulla -seminaari, Pieksämäki

Aika: 27.4.2010 klo 9-16

Paikka: Diakonia ammattikorkeakoulu, Huvilakatu 31, Pieksämäki

Seminaarin järjestäjä on ISO/Etelä-Savon Vammaisfoorumi. Se on vaikuttajaverkosto, joka kokoaa piiriinsä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin sekä koulutuksen ja tutkimuksen avaintoimijoita. Vammaisfoorumin toiminnallisena lähtökohtana on monitoimijuus, moniäänisyys ja avoin verkostoituminen. Vammaisfoorumin työryhmä järjestää vuosittain seminaarin, jonka tavoitteena on edistää vammaisalan näkyvyyttä. Seminaarit toimivat myös vaikuttamisen areenana.

Seminaarin kohderyhmä: Kuntien sosiaali- ja terveystoimen viranhaltijat, päättäjät sekä lautakuntien jäsenet, vammaisalalla työskentelevä henkilöstö, järjestöjen edustajat, alan opiskelijat sekä muut asiasta kiinnostuneet.

Lisätietoja: <http://www.savas.fi/index.php?sivu=uutiset#15>

TERVE-SOS 2010: Toimiva arki

Aika: 19.–20.5.2010

Paikka: Lahden Messukeskus, Salpausselänkatu 7, Lahti

21. sosiaali- ja terveystieteiden ammattilaisten koulutus- ja messutapahtuma TERVE-SOS järjestetään Lahdessa 19. - 20.5.2010. Tapahtuman teemana on "Toimiva arki". Messut toteuttaa Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimeksiannosta Suomen Business Viestintä Oy.

Lisätietoja: <http://info.stakes.fi/tervesos/FI/index.htm>

Kohtaamisia-kurssin opettajien koulutus

Aika: 23.4.–24.4.2010

Paikka: Kynnys ry:n Helsingin toimisto, Siltasaarenkatu 4, Helsinki

Asumispalvelusäätiö ASPAn Vähän mutta välttämättä -projekti ja Kynnys ry:n Assistentti.info järjestävät yhteistyössä kansalaisopistojen opettajien koulutuksen.

Koulutuksesta opettaja saa valmiudet järjestää Kohtaamisia-kurssin omassa opistossaan. Koulutus avaa näkökulmia vammaisuuteen, itsenäiseen elämään ja osallisuuteen sekä jokaisen kurssikerran tuntisuunnitelma tulee tutuksi. Opettajalta emme vaadi aiempaa vammaisuuteen liittyvää tietotaitoa, mutta kokemus ilmaisutaitoaineiden opettamisesta on eduksi, sillä Kohtaamisia-kurssin keskeinen tavoite on kehittää erilaisten draama- ja keskusteluharjoitusten avulla työnantajan ja hänen henkilökohtaisen avustajansa välistä vuorovaikutusta.

Lisätietoja: http://www.aspa.fi/?15_m=2324&s=8

ASTA™-arviointilomakkeiston käyttäjäkoulutus

Aika: 24.5.2010 klo 11 - 15

Paikka: Asumispalvelusäätiö ASPA, Viljatie 4, Helsinki

ASTA™-lomakkeisto on tarkoitettu asumisessa tarvittavan avun ja tuen tarpeen arviointivälineeksi. Sitä voidaan hyödyntää esim. palvelusuunnitelmaa laadittaessa tai jo olemassa olevien asumisen palveluiden tarkoituksenmukaisuuden arviointiin. ASTA soveltuu myös esim. toimintakyvyn arviointiin sekä asumisvalmennuksen tai muiden interventioiden vaikuttavuuden arviointivälineeksi.

ASTAlla arvioidaan mihin kotona tapahtuviin toimintoihin henkilö mahdollisesti apua tarvitsee sekä minkälaista tuoa tarvittava apu on. Myös avuntarpeen vaihtelu eri päivien tai tilanteiden mukaan saadaan dokumentoitua. Kunkin toiminnon kohdalta arvioidaan sekä fyysisen avustamisen että sanallisen ohjauksen, muistuttamisen tai esimerkiksi

kuvallisten ohjeiden käyttöä ja määrää. Lisätietoa ASTasta osoitteessa www.aspa.fi/asta.

Ilmoittautumiset 15.3. mennessä.

Lisätietoja: http://www.aspa.fi/index.phtml?15_m=2298&s=8

Vertaistoiminta kannattaa -koulutus

Toimitko tai haluaisitko toimia vertaisohjaajana? Suunnitteletko vertaistoimintaa tai käynnistätkö ryhmiä? Haluaisiko vertaisryhmänne kouluttautua yhdessä? Jos vastasit yhteen tai useampaan kysymykseen Kyllä, Vertaistuki kannattaa -koulutus on Sinua varten.

Koulutus perustuu Asumispalvelusäätiö ASPAn julkaisemaan, kirjoittajaverkoston tekemään Vertaistuki kannattaa -aineistoon. Koulutuksen sisältö ja kesto räätälöidään aina kunkin ryhmän tarpeiden mukaan.

- Koulutusohjelma sisältää seuraavat osiot:
- kokemustieto vertaistoiminnan perustana
- vertaistukiryhmä käyntiin
- Ihmisen kohtaaminen ja arvostava vuorovaikutus
- vertaisuus tunnetyönä
- vertaistukea verkossa
- vertaistoiminnan ja ammattityön vuorovaikutus
- Koulutus sisältää sekä alustuksia että toiminnallisia, vuorovaikutteisia harjoitteita.

Lisätietoja: www.aspa.fi/verkot